

9/1/2007

Εισηγήση του Υπουργού ΕΣ.Δ.Δ.Α. στη Διακομματική Επιτροπή της Βουλής αναφορικά με το προσχέδιο νόμου «Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου ΕΣ.Δ.Δ.Α.»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΤΗΛ: 210 3393537, 210 3393581

Τρίτη, 9 Ιανουαρίου 2007

ΕΙΣΗΓΗΣΗ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗ κ. ΠΡΟΚΟΠΗ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΗ ΔΙΑΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
«ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ»
αναφορικά με το προσχέδιο νόμου
«Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών,
Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης»

«Ι. Εισαγωγή

1. Η μετανάστευση, ως κοινωνικό φαινόμενο, αποτελεί ευρύ πεδίο για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή, απ? όλες τις ανεπτυγμένες Χώρες, σύγχρονων πολιτικών, οι οποίες θα επιτρέψουν την, κατά το δυνατόν, επωφελή διαχείρισή του, πάντοτε με σεβασμό προς την αξία του ανθρώπου και ειδικότερα προς την ισότιμη ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, είτε πρόκειται για ημεδαπό είτε πρόκειται για μετανάστη. Η Ελλάδα γνώρισε αυτή την εξέλιξη της διόγκωσης του μεταναστευτικού φαινομένου που παρατηρήθηκε και στις υπόλοιπες χώρες – αν και στην περίπτωσή μας η έξαρση εμφανίσθηκε κάπως αργότερα – και μετατράπηκε σταδιακά από χώρα αποστολής σε χώρα υποδοχής μεταναστών. Τα τελευταία δύομισι χρόνια βρίσκεται σε εξέλιξη μία συντονισμένη και οργανωμένη προσπάθεια, για τη διαμόρφωση σύγχρονης μεταναστευτικής πολιτικής, η οποία θα επιτρέψει την ανάδειξη της μετανάστευσης σε παράγοντα ανάπτυξης και προόδου.
Αποφασιστικό βήμα προς την κατεύθυνση αυτή αποτέλεσε η ψήφιση και εφαρμογή του ν. 3386/2006, ο οποίος δίνει σάρκα και οστά στις βασικές πολιτικές επιλογές μας και τις προτεραιότητές στον τομέα της μετανάστευσης. Με τον νόμο αυτόν πραγματοποιήθηκαν ριζικές τομές στο καθεστώς εισόδου και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών στη Χώρα και διαπιστώθηκε, ήδη από πολύ νωρίς, σημαντική βελτίωση σε όλες τις επιμέρους πτυχές του μεταναστευτικού φαινομένου, η οποία αναγνωρίσθηκε και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δια του αρμοδίου Επιτρόπου κ. Franco Frattini. Η προσπάθεια αυτή είχε ως κύριο άξονα όχι μόνο την αντιμετώπιση σειράς προβλημάτων, που είχαν αναδειχθεί στο πλαίσιο εφαρμογής της προγενέστερης νομοθεσίας (ν.2910/2001) και τα οποία συνηρτώντο ιδίως με την εξαιρετικά γραφειοκρατική δομή του όλου τότε συστήματος (π.χ. διακεκριμένες άδειες εργασίας και διαμονής για το ίδιο πρόσωπο που εξεδίδοντο από διαφορετικές υπηρεσίες με υποχρέωση προσκομιδής δύο φορές των ίδιων δικαιολογητικών κλπ.) και τη συνακόλουθη ταλαιπωρία των αλλοδαπών, αλλά, επίσης, με την ανάγκη μέριμνας για την κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών, καθώς και με την προσαρμογή του όλου ρυθμιστικού πεδίου του εσωτερικού δικαίου προς το κοινοτικό κεκτημένο (Οδηγίες της Ε.Ε. για την οικογενειακή επανένωση, το καθεστώς των επί μακρόν διαμενόντων, τη χορήγηση και ανανέωση αδειών σε θύματα εμπορίας ανθρώπων κ.ά.).
2. Κατά τη συζήτηση, ενώπιον τόσο της Διαρκούς Επιτροπής όσο και της Ολομέλειας της Βουλής, είχε σαφώς τονισθεί από την πλευρά του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ότι, ενόψει της δυναμικής των πολυποικίλων προβλημάτων, που συνδέονται με τη νομιμοποίηση και ιδίως με την κοινωνική ένταξη των αλλοδαπών, οι ρυθμίσεις του ν.3386/2005 δεν είναι δογματικές και άκαμπτες, αλλά θα χρειασθούν, ενδεχομένως, και παρεμβάσεις, με βάση τα νέα δεδομένα που θα ανακύψουν από την πρακτική εφαρμογή του νόμου. Σημαντικό παράγοντα αποτελεί, άλλωστε, η διαμόρφωση του Ολοκληρωμένου Συστήματος Κοινωνικής Ένταξης των Μεταναστών στις επιμέρους πτυχές του, αλλά και οι γενικότερες εξελίξεις που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
Η αναθεώρηση αυτή, σύμφωνα με τη δέσμευση που είχε ήδη από τότε δοθεί, έχει ως κατευθυντήριους άξονες:
Την εξάλειψη και των τελευταίων γραφειοκρατικών αγκυλώσεων που, ενδεχομένως, αναδείχθηκαν κατά την εφαρμογή του ν. 3386/2005.
Τη μέγιστη δυνατή διευκόλυνση των αλλοδαπών κατά τη διαμονή και ιδίως την εργασία τους στη Χώρα μας.
Την επίλυση προβλημάτων, ιδίως διαδικαστικών, που δεν οφείλονται σε υπαίτια συμπεριφορά τους.
Τη νομιμότητα της παραμονής του μετανάστη.
Την ουσιαστική προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

II. Επιμέρους ρυθμίσεις

Οι σημαντικότερες παρεμβάσεις που επιχειρούνται με το νέο σχέδιο νόμου είναι οι ακόλουθες:

1. Σύσταση Εθνικής Επιτροπής για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών. Το ζήτημα της κοινωνικής ένταξης, το οποίο βρίσκεται – και πρέπει να βρίσκεται – στο επίκεντρο της μεταναστευτικής πολιτικής, προϋποθέτει κινητοποίηση της κοινωνίας και συστράτευση όλων των πολιτικών και κοινωνικών παραγόντων, πέρα και έξω από στείρες κομματικές αντιπαραθέσεις. Για τον λόγο αυτόν προχωρούμε στη σύσταση της ανωτέρω επιτροπής, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με τη συμμετοχή, πέραν των Γενικών Γραμματέων των συναρμόδιων Υπουργείων και του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής, όλων εκείνων των φορέων που εμπλέκονται στα θέματα αυτά: Πολιτικά Κόμματα που εκπροσωπούνται στη Βουλή, εκπρόσωποι της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ, ένα μέλος ΔΕΠ με εξειδίκευση στα θέματα μεταναστευτικής πολιτικής, έναν εκπρόσωπο του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.), εκπροσώπους της ΑΔΕΔΥ, της ΓΣΕΕ, του Σ.Ε.Β., της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. και της Ε.Σ.Ε.Ε., έναν εκπρόσωπο του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών και ένα μέλος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Έργο της Εθνικής Επιτροπής θα είναι η εισήγηση προτάσεων και δράσεων προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης σε θέματα που αφορούν τη διαμόρφωση πολιτικών σχετικών με την κοινωνική ένταξη των μεταναστών.
2. Στη Διυπουργική Επιτροπή Παρακολούθησης της Μεταναστευτικής Πολιτικής του άρθρου 3 του ν. 3386/2005 προβλέπεται, επιπλέον, η συμμετοχή των Υπουργών Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού, δεδομένου ότι η μέχρι τώρα εμπειρία κατέδειξε την αναγκαιότητα της συμβολής τους στον σχεδιασμό και την εφαρμογή της μεταναστευτικής πολιτικής, ιδίως όσον αφορά τα θέματα κοινωνικής ένταξης των μεταναστών.
3. Εισάγεται η υποχρέωση υποβολής αίτησης για την ανανέωση της άδειας διαμονής σε χρονικό διάστημα δυο μηνών πριν από τη λήξη της. Σε περίπτωση που δεν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, οι οποίοι συνεπάγονται αναστολή του ανωτέρω δίμηνου χρονικού διαστήματος, παρέχεται η δυνατότητα υποβολής και εκπροθέσμων αιτήσεων, με απώτατο χρονικό σημείο την παρέλευση ενός μήνα από τη λήξη ισχύος της σχετικής άδειας διαμονής. Η εκπρόθεσμη υποβολή, ωστόσο, συνεπάγεται την επιβολή προστίμου ίσου με το 1/3 του οικείου παραβόλου, προκειμένου να αποφευχθούν καταστρατηγήσεις.
4. Έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης, με την οποία απλουστεύεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την διενέργεια των μετακλήσεων υπηκόων τρίτων χωρών, ώστε να καταστεί η σχετική διαδικασία συντομότερη και λειτουργικότερη.
5. Θεσμοθετείται πάγια ρύθμιση για τη δυνατότητα εξαγοράς αριθμού ημερών ασφάλισης μέχρι και το 20% του απαιτούμενου αριθμού, δεδομένου ότι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα για την ανανέωση των αδειών διαμονής υπήρξε η αδυναμία συμπλήρωσης του προβλεπόμενου, ανά ασφαλιστικό φορέα, αριθμού ενσήμων, λόγω διακεκομμένων χρονικών διαστημάτων απασχόλησης. Διευκολύνεται, με τον τρόπο αυτόν, σαφώς ο μετανάστης για την απόκτηση και ανανέωση της άδειας διαμονής του.
6. Προβλέπονται αυτοτελείς ρυθμίσεις για την κατηγορία των αλιεργατών, δεδομένου ότι η ανωτέρω κατηγορία μεταναστών εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και προβλήματα, που δεν μπορούν αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο των υφιστάμενων διατάξεων για την εξαρτημένη ή την εποχιακή εργασία.
7. Ρυθμίζεται το θέμα των υπηκόων τρίτων χωρών, που είχαν γίνει δεκτοί για λόγους οικογενειακής επανένωσης, στη συνέχεια αδειοδοτήθηκαν ως εργαζόμενοι και με βάση τον ισχύοντα νόμο δεν μπορούσαν να μεταβάλουν την άδειά τους για λόγους σπουδών, αν και είχαν εισαχθεί σε αντίστοιχα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Οι αλλοδαποί αυτοί μπορούν να ανανεώσουν την άδεια διαμονής τους για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών τους, χωρίς να υπέχουν υποχρέωση προσκόμισης ειδικής θεώρησης εισόδου.
8. Αποκαθίστανται οι δυσλειτουργίες που παρουσιάστηκαν όσον αφορά την ειδική θεώρηση εισόδου και τη χορήγηση αδειών διαμονής φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με σκοπό την πρακτική άσκηση, στο αντικείμενο των σπουδών τους, σε φορείς της ημεδαπής στο πλαίσιο συγκεκριμένων προγραμμάτων ανταλλαγών. Οι ανωτέρω άδειες έχουν εξάμηνη διάρκεια με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης.
9. Καταργείται η υποχρέωση εξέτασης όσων ζητούν την υπαγωγή τους στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος από την Επιτροπή Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας ως προς τη επαρκή γνώση της γλώσσας καθώς και στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού. Για τον σκοπό αυτόν, με σχετική Κ.Υ.Α., που υπεγράφη την περασμένη εβδομάδα από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθορίζεται αυτοτελής διαδικασία πιστοποίησης της επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας, της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού, στο πλαίσιο λειτουργίας της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ειδικότερα προβλέπεται φοίτηση στα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων διάρκειας 125 ωρών (100 ώρες για την ελληνική γλώσσα και 25 ώρες για την ελληνική ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό). Είναι αυτονόητο ότι από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 5 του π.δ. 150/2006 για τους επί μακρόν διαμένοντες, οι απόφοιτοι τουλάχιστον της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ελληνικών σχολείων της ημεδαπής ή με πιστοποιητικό ελληνομάθειας της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
10. Στο πλαίσιο της ειδικής μέριμνας που λαμβάνεται για τους ανήλικους, προβλέπεται η απαλλαγή όλων των ανήλικων από την υποχρέωση καταβολής παραβόλου στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης, ενώ με τον ισχύοντα νόμο η απαλλαγή αυτή αφορούσε μόνο τους ανήλικους μέχρι το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους.
11. Επιτρέπεται η κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων από υπήκοο τρίτης χώρας, εφόσον έχει καταθέσει όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας διαμονής και κατέχει σχετική βεβαίωση, ενώ με τις ισχύουσες διατάξεις απαιτείτο η προηγούμενη έκδοση άδειας διαμονής.
12. Επιλύεται το πρόβλημα που αντιμετώπιζαν οι στερούμενοι διαβατηρίου, κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής τους, εφόσον συντρέχει αντικειμενική αδυναμία έκδοσής τους. Για την ύπαρξη της αντικειμενικής αδυναμίας κρίνει η υφιστάμενη σχετική Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από σχετική εισήγηση του αρμόδιου Υπουργείου Εξωτερικών.
13. Γίνονται αυστηρότερες οι ποινικές κυρώσεις και οι χρηματικές ποινές που επιβάλλονται σε αυτούς που διευκολύνουν την είσοδο παράνομων αλλοδαπών στη Χώρα.
14. Καθορίζεται η αναζήτηση ασφαλιστικής ενημερότητας για το σύνολο της διετούς διάρκειας της προηγούμενης άδειας διαμονής, δηλαδή αθροιστικά και όχι σε ετήσια βάση, προς διευκόλυνση των αλλοδαπών, οι οποίοι, ενδεχομένως, το ένα

έτος, να έχουν υπερβεί το ασφαλιστικό όριο, ενώ το επόμενο να υπολείπονται αυτού.

15. Διευρύνεται το δικαίωμα νομιμοποίησης σε ειδικές κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών που διέμεναν στη Χώρα μέχρι την 31.12.2004 με βάση δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την προηγούμενη διαμονή τους στη Χώρα.

Τα δικαιολογητικά αυτά είναι, διαζευκτικά, τα ακόλουθα:

α. Βεβαίωση εγγραφής τέκνου σε δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφόσον αυτό ενεγράφη πριν από την 31.12.2004 και συνεχίζει να φοιτά μέχρι την έναρξη ισχύος του νέου νόμου.

β. Ληξιαρχική πράξη γέννησης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης τέκνου στην Ελλάδα, εφόσον ο ένας των συζύγων διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα ή

γ. Ληξιαρχική πράξη γάμου που τελέσθηκε στην Ελλάδα, εφόσον ο ένας εκ των συζύγων είναι Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους- μέλους της Ε.Ε. ή υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα ή

δ. Απορριπτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για ανανέωση άδειας διαμονής, με εξαίρεση τις απορριπτικές αποφάσεις για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εφόσον η σχετική αίτηση υποβλήθηκε μέχρι 31.12.2004 ή

ε. Απορριπτική απόφαση για τη χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς, εφόσον η σχετική αίτηση υποβλήθηκε μέχρι 31.12.2004 ή Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς, το οποίο έληξε μέχρι την ίδια ημερομηνία και δεν ανανεώθηκε.

Για την υποβολή των σχετικών αιτήσεων από τους αλλοδαπούς στους οικείους Δήμους προβλέπεται ως καταληκτική ημερομηνία η 30.4.2007. Οι Δήμοι υποχρεούνται να διαβιβάσουν τους φακέλους αυτούς μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 2 μηνών στην αρμόδια Περιφέρεια.

Μάλιστα στην ανωτέρω ρύθμιση υπάγονται, για τη χορήγηση αυτοτελούς άδειας διαμονής, και οι σύζυγοι των ανωτέρω υπηκόων τρίτων χωρών, καθώς και τα ανήλικα τέκνα τους, υπό τον όρο ότι συμβιβάζονται με τους γονείς τους. Εξαιρετικά επιβοηθητικό για τους αλλοδαπούς είναι το γεγονός ότι η διαδικασία νομιμοποίησης προχωρεί ανεξάρτητα από τυχόν εγγραφή στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών για λόγους παράνομης εισόδου, διαμονής, εργασίας ή εξόδου από τη Χώρα. Στις περιπτώσεις αυτές οι εγγραφές στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών αίρονται αυτοδικαίως. Προς περαιτέρω διευκόλυνση των αλλοδαπών προβλέπεται ότι επανεξετάζονται και οι αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής που είχαν κατατεθεί εκπρόθεσμα και έληξαν μετά την 1.1.2006, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις. Στις περιπτώσεις αυτές όμως καταβάλλεται πρόστιμο, ίσο με το 1/3 του προβλεπόμενου παραβόλου για κάθε μήνα καθυστέρησης.

16. Επιτρέπεται πλέον, κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής, η μετατροπή της από άδεια για εξαρτημένη εργασία σε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και το αντίστροφο.

17. Ο κάτοχος άδειας διαμονής για εργασία μπορεί πλέον να εργασθεί και σε άλλο νομό της ίδιας ή διαφορετικής Περιφέρειας, μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση της αρχικής άδειας διαμονής.

18. Προς διευκόλυνση της νομιμοποίησης των αλλοδαπών προβλέπεται ότι κατά την πρώτη ανανέωση των αδειών διαμονής, βάσει του ν. 3386/2005, παρέχεται, σε μεταβατικό επίπεδο, στον υπήκοο τρίτης χώρας το δικαίωμα εξαγοράς του συνόλου των ενσήμων που του λείπουν, εφάπαξ και χωρίς προσαυξήσεις, με στόχο την ομαλή και ουσιαστική επανένταξή του στις διατάξεις του νόμου, ώστε να διασφαλισθεί, πλήρως, η νομιμοποίησή του.

19. Επίσης, κατά την πρώτη ανανέωση των αδειών διαμονής που αφορούν οικογενειακή επανένωση σύμφωνα με τον ν.3386/2005, και προς διευκόλυνσή των αλλοδαπών και της ομαλής ένταξής τους στην ελληνική κοινωνία, δεν απαιτείται η απόδειξη επαρκών πόρων για τη συντήρησή τους.

20. Για λόγους επιείκειας μειώνονται, κατά πάνω από 10 φορές, τα πρόστιμα που επιβάλλονται στους αλλοδαπούς που δεν ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για τις μεταβολές της προσωπικής τους κατάστασης που προβλέπει ο νόμος (π.χ. μεταβολή εργοδότη ή απασχόλησης κλπ.) ή που δεν αναχωρούν από τη Χώρα με τη λήξη της άδειας διαμονής του, αν δεν έχουν υποβάλει αίτηση ανανέωσης. Ενώ πριν κυμαίνονταν από 1.500 -3.000 ευρώ, τώρα μειώνονται στα 250 ευρώ ή 500 σε περίπτωση υποτροπής».

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ